

MITÄ JOS NORO-VIRUS YLLÄTTÄÄ VÄLINEHUOLLOSSA

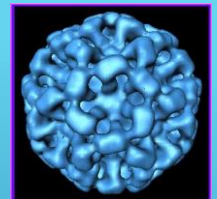
12.10.2017

25. VALTAKUNNALLISET VÄLINEHUOLLON KOULUTUSPÄIVÄT
Hotel Flamingo, Vantaa

Jaana Palosara
Hygieniakoordinaattori
Kouvolan kaupunki/ Infektioiden ja tartuntatautien torjunta

NOROVIRUS

- Norovirus kuuluu *Caliciviridae* -heimoon
  - Norovirus, pieni pyöreä ripulivirus
  - kaksi genoryhmää G1 ja G2 joilla useita genotyyppiä
- Aiheuttaa ripuli- ja oksennustaudin
- Hyvin pieni annos riittää aiheuttamaan taudin
  - 100 virusta
- Itämisaika 12 – 48 tuntia
- Norovirus pysyy hengissä useita tunteja, jopa vuorokausia pinnoilla - sitkeä virus
  - oksennuksen tahraamassa matossa huoneen lämmössä jopa 12 vrk
  - virus ei kuole kylmässä, voi säilyä esim. pakastetuissa marjoissa
  - Kestää 60min. ajan 60°C lämpötilaa

OIREET

- Äkillisesti alkavat kouristelevat vatsakivut, jota seuraa oksentelu, ripuli
- Huonovointisuutta – päänsärkyä - lihassärkyä
- Vaihtelevat lähes oireettomasta kovaoireiseen, päiviä kestävään oksenteluun ja ripulointiin
- Lievää lämpöä – kovaakin kuumetta
- **HUOM!** osa tartunnan saaneista voi olla oireettomia
- Taudin sairastaneille vain lyhytaikainen immuniteetti
  - 4 – 6kk samaa genotyyppiä vastaan (?)
  - voi sairastaa parikin kertaa vuoden aikana
- Oireiden kesto on useimmiten lyhyt, 12-72h

Jaana Palosara, hygieniakoordinaattori

3

10/18/2017

TARTUNTA

- Tarttuu herkästi henkilöstä toiseen
  - lievä oire = oire
- Kosketustartunta
  - kosketuspinnat; ovenkahvat, pöytätasot
  - viruksella kontaminoituneet välineet
    - säilyy mm. oksennuksen tahraamassa matossa jopa 12 vrk
- Aerosolitartunta
  - Oksennuksesta viruksia ilmaan
- Elintarvikkeiden ja veden välityksellä
  - pakastevadelmat, simpukat, osterit ja salaattit, talousvesi
- Tartunnan saanut voi erittää virusta ulosteeseen jo muutaman tunnin ennen oireiden alkua
  - Eniten virusta erittyä 24 – 72 tunnin kuluttua oireiden alusta (jopa viikon oireiden loppumisen jälkeen)

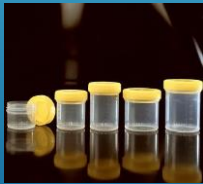
Jaana Palosara, hygieniakoordinaattori

4

10/18/2017

TUTKIMINEN JA NÄYTTEET

- NoroPCR ulosteesta
- Näytteistä sovitaan hoitoon liittyvien infektioiden torjuntatyöstä vastaavien kanssa

HOITO

- Noroviruksen aiheuttamaan tautiin ei ole olemassa lääkehoitoa
  - nesteytyksestä huolehtimien
  - lepo
- Yleistilan seuraaminen
- 2 oireetonta vrk ennen työhön palaamista

TARTUNTOJEN TORJUNTA

- Tapausten tunnistaminen
- Tilojen ja pintojen puhdistus ja desinfektio
  - Suojainten käyttö; käsineet, suojaesiliina, tarvittaessa maski
  - Pesevä desinfektioaine
    - Kloori 1000 ppm, Peroksygeenit – yhdisteet
  - Kertakäyttöiset siivousliinat eritteitä poistettaessa
- Välineistön huoltoprosessi normaaliin tapaan
- Käsihygienia
  - Käsien huolellinen mekaaninen puhdistus
  - Desinfektiohieronta
- Tekstiilien pesu vähintään +60C
- Elintarvikkeiden kuumennus, keittäminen +90C väh. 2 min ajan
- Sairaana ei tulla töihin (Oireinen henkilö työstä pois 2 oireetonta vrk:tta)

Jaana Palosara, hygieniakoordinaattori

7

10/18/2017

NORO VÄLINEHUOLLOSSA

- Työntekijä tai vierailija oireilee kesken päivän
  - Ilmoittaa myöhemmin oireiden alkamisesta
- Noro-viruksen kontaminoineet välineet välinehuoltoprosessiin
  - Tiedotettu
  - Ei tietoa
- Ympäristön siivous ja puhdistus
- Suojainten käyttö välineitten käsittelyssä
- Käsihygienia

Jaana Palosara, hygieniakoordinaattori

8

10/18/2017

LÄHTEET

- Von Bonsdorff C-H. Kalikivirukset – Norovirukset. Mikrobiologia, immunologia ja infektiosairaudet, 1. painos. Duodecim 2010; 598 – 601
- Kuusi M., Kanerva M., Lyytikäinen O. Toimenpideohje Norovirus tartuntojen ehkäisemiseksi, Kansanterveyslaitos 2007
- Lumio J. Norovirus. Lääkärikirja Duodecim, artikkeli 2017
- Vuento R., Syrjälä H., Laitinen K., Siitonen A. Ympäristön merkitys infektioissa. Hoitoon liittyvien infektioiden torjunta. 6. painos. Suomen kuntaliitto 2010; 121 - 127
- Ratia M., Routamaa M. Henkilöhygieniä/ Työ- ja suojavaatetus. Hoitoon liittyvien infektioiden torjunta. 6.painos. Suomen kuntaliitto 2010; 152 – 154/ 155 – 164
- Syrjälä H., Teirilä I. Käsihygieniä. Hoitoon liittyvien infektioiden torjunta. 6.painos. Suomen kuntaliitto 2010; 165 – 171
- Saukkonen K. Kosketuspintojen puhdistus ja desinfektio. 2015, luento

9

10/18/2017

KIITOS !

10

10/18/2017